Padomes secinājumi (2014. gada 20. maijs) par kvalitātes nodrošināšanu izglītības un apmācības atbalstam

(2014/C 183/07)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ATGĀDINOT ŠO SECINĀJUMU POLITISKO PAMATOJUMU, KĀ IZKLĀSTĪTS PIEVIENOTAJĀ PIELIKUMĀ,

ATZINĪGI VĒRTĒ:

panākumus, kas gūti, Eiropas izglītības un apmācības sistēmās izstrādājot nepārtrauktas kvalitātes uzlabošanas kultūru, – kaut arī šie panākumi atšķiras, ņemot vērā dažādās sākotnējās situācijas, – un kas izcelti vairākos nesenos Komisijas ziņojumos ([1]).

UZSKATA, KA:

1. ES izglītības un apmācības sistēmas ir galvenie labāku darbvietu, spēcīgākas izaugsmes un konkurētspējas virzītājspēki, un tās saskaras ar būtiskiem uzdevumiem, ko var palīdzēt atrisināt ar nepārtrauktu kvalitātes uzlabošanu. Minēto uzdevumu vidū ir šādi: paplašināt piekļuvi, samazināt mācību priekšlaicīgu pārtraukšanu un uzlabot rādītājus attiecībā uz mācību turpināšanu, atbalstīt novatorisku mācīšanos un nodrošināt to, ka audzēkņi neatkarīgi no viņu sociālās un ekonomiskās izcelsmes apgūst zināšanas, prasmes un kompetences, kas vajadzīgas saistībā ar visiem atvērtu sabiedrību, aktīvu pilsoniskumu, mūžizglītību un nodarbināmību.

2. Kvalitātes nodrošināšanas mehānismiem var būt liela nozīme, palīdzot izglītības un apmācības iestādēm un politikas veidotājiem risināt minētās problēmas, lai nodrošinātu, ka izglītības un apmācības sistēmu un atsevišķu iestāžu kvalitāte atbilst paredzētajiem mērķiem. Kvalitātes nodrošināšanas kā daļa no valdību un iestāžu pasākumu kopuma palielina pārredzamību un stiprina uzticēšanos zināšanu, prasmju, kompetenču un kvalifikāciju piemērotībai un kvalitātei, kas, savukārt, balstās uz uzticēšanos izglītības un apmācības iestāžu un piedāvātāju kvalitātei.

3. Eiropas kvalitātes nodrošināšanas instrumenti kopā ar Eiropas kvalifikāciju sistēmu (*EQF*), Eiropas Augstākās izglītības telpas kvalifikāciju ietvarstruktūru un ar tām saistītajām valstu kvalifikāciju sistēmām ir palīdzējuši izglītības un apmācības iestādēs veidot kvalitātes kultūru, kas, savukārt, ir atvieglojusi mācīšanos un darbaspēka mobilitāti pāri robežām un starp sistēmām.

4. Ņemot vērā pieredzi, kas gūta augstākajā izglītībā, profesionālajā izglītībā un apmācībā (PIA), elastīgi kvalitātes nodrošināšanas mehānismi var sekmēt kvalitātes uzlabošanu saistībā ar formālo un neformālo mācīšanos visās izglītības un apmācības nozarēs, kā arī iekļaut tādas jaunas parādības kā brīvi pieejamie izglītības resursi un pārrobežu izglītība, tostarp franšīzē nodota izglītība ([2]).

PIEKRĪT, KA:

1. Pastāv ievērojamas iespējas nākt klajā ar efektīvākām pieejām, ar kurām visās izglītības un apmācības nozarēs var nodrošināt kvalitāti un kurās, atsakoties no "kontrolsaraksta" pieejas, notiek pāreja uz tādu patiesi ieskaņojušos kvalitātes uzlabošanas kultūru izglītībā un apmācībā, kas var paaugstināt standartus un uzlabot apmācības rezultātus.

2. Ar kvalitātes nodrošināšanu saistībā ar nepārtrauktu kvalitātes uzlabošanu būtu jāatbalsta izglītības un apmācības sistēmu reformas saskaņā ar ES un valstu reformu programmām.

3. Augstākās izglītības jomā kvalitātes nodrošināšana, jo īpaši iekšējā kvalitātes nodrošināšana, arvien efektīvāk palīdz augstākās izglītības iestādēm sasniegt to mērķus. Ārējā kvalitātes nodrošināšana dalībvalstīs atšķiras atkarībā no valstu vajadzībām un apstākļiem, un programmu akreditācija un iestāžu līmeņa novērtējums ir starp tiem pasākumiem, ar kuriem tiek sekmēta uzticēšanās un uzlaboti standarti. Tendence ārējā kvalitātes

([1]) Skatīt pielikumu ("Citi informatīvi dokumenti").

([2]) *Pārrobežu izglītība* aptver augstākās izglītības pakalpojumu sniegšanu ārvalstīs, izmantojot augstskolu filiāles vai franšīzes vai validēšanas nolīgumus, ko noslēgusi sniedzēja iestāde un saņēmēja iestāde.

nodrošināšanā, ar ko tiek veikta pāreja uz iestāžu līmeņa novērtējumu, pieaug, un tā ļauj augstākās izglītības iestādēm pielāgot savu piedāvājumu elastīgākā veidā, kas atbilstu minēto iestāžu, audzēkņu, darba tirgus un sabiedrības vajadzībām.

4. Pārrobežu sadarbība kvalitātes nodrošināšanas jautājumā ir ļoti būtiska, lai veidotu uzticēšanos un paaugstinātu kvalitātes standartus, atbalstītu mācību mobilitāti, uzlabotu apstākļus kopīgām programmām un palīdzētu pārrobežu un franšīzē nodotai augstākajai izglītībai darboties raiti. Dodot kvalitātes nodrošināšanas aģentūrām iespējas piedāvāt pārrobežu kvalitātes nodrošināšanu ar Eiropas augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanas reģistra (*EQAR*) starpniecību, vienlaikus saglabājot atbilstību valsts prasībām, būtu jāpalīdz stimulēt Eiropas aspektu kvalitātes nodrošināšanā un atvieglot pārrobežu novērtējumu un vienkāršākas procedūras kopīgām programmām.

5. Attiecībā uz profesionālās izglītības un apmācības (PIA) jomu – *EQAVET* [1] sistēmā izstrādātie ievirzes instrumenti un mācību materiāli ir atbalstījuši dalībvalstu panākumus kvalitātes kultūras jomā, un lielākā daļa dalībvalstu jau ir īstenojušas vai pašlaik izstrādā valsts kvalitātes nodrošināšanas pieeju, kas atbilst *EQAVET*. Būtu jāpieliek lielāki centieni, lai nodrošinātu, ka saistībā ar kvalitātes nodrošināšanas mehānismiem vairāk ņem vērā mācīšanās rezultātus un ka tajos iekļauj neformālo mācīšanos un mācīšanos darbavietā vai nu formālā vai neformālā ceļā, atbilstoši apstākļiem valstī.

6. Pieredzi, kas gūta ar *EQAVET*, varētu izmantot par pamatu, izstrādājot visaptverošu kvalitātes nodrošināšanas pieeju pieaugušo mācīšanās jomā.

7. Arī lielāka pārredzamība starp kvalitātes nodrošināšanu dažādās nozarēs un neformālās un ikdienējās mācīšanās validēšanas kārtību, tostarp visām tiešsaistes mācīšanās formām, palīdzētu veidot uzticēšanos un atbalstītu savienojamību nozaru un valstu mērogā.

AICINA DALĪBVALSTIS, SASKAŅĀ AR TO VALSTS PRAKSI UN PIENĀCĪGI ŅEMOT VĒRĀ SUBSIDIARITĀTI, SADARBOTIES AR ATTIECĪGAJĀM IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM, LAI:

1. Izstrādātu un popularizētu kvalitātes uzlabošanas kultūru visā izglītības un apmācības jomā, lai palielinātu audzēkņu apgūto zināšanu, prasmju un kompetenču kvalitāti, kā arī mācību procesa kvalitāti, un lietderīgi izmantotu tos Eiropas instrumentus, kas ir saistīti ar kvalitātes nodrošināšanu.

2. Nostiprinātu kvalitātes nodrošināšanas mehānismu spējas, lai ar tiem varētu regulēt pašlaik aktuālos un turpmākos pavērsienus izglītības un apmācības jomā, piemēram, visus tiešsaistes mācību veidus, un nodrošināt, lai kvalitātes nodrošināšanas struktūrām šajā sakarā būtu pietiekami elastīgas kompetences jomas.

3. Nodrošinātu lielāku pārredzamību attiecībā uz kvalitātes izvērtējumu rezultātiem.

4. Izmantotu ar programmu *Erasmus+* sniegtās finansēšanas iespējas, lai izveidotu novatoriskus transnacionālus projektus, ar kuriem palielina kvalitātes nodrošināšanas spējas atbalstīt ilgtspējīgu reformu procesu izglītībā un apmācībā visā Eiropas Savienībā, un vajadzības gadījumā izmantotu Eiropas strukturālos un investīciju fondus, lai mudinātu attīstīt kvalitatīvas izglītības un apmācības sistēmas.

5. Ar kvalitātes nodrošināšanu mudinātu uz kvalitatīvas mācīšanas sekmēšanu izglītībā un apmācībā.

6. Saistībā ar Boloņas procesu atbalstītu standartu un pamatnostādņu Eiropas augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanai notiekošo pārskatīšanu, lai uzlabotu to saprotamību, piemērojamību un derīgumu, tostarp to darbības jomu, uzsvaru liekot uz kvalitātes standartu paaugstināšanu.

7. Vajadzības gadījumā mudinātu uz pārrobežu sadarbību starp kvalitātes nodrošināšanas struktūrām visās nozarēs un attiecībā uz visiem izglītības un apmācības veidiem.

8. Ar valsts kvalitātes nodrošināšanas aģentūru atbalstu nodrošinātu tādas izglītības kvalitāti, ko sniedz augstākās izglītības iestādes, kurām ir filiāles un franšīzē nodoti kursi ārvalstīs, pastiprinot sadarbību starp kvalitātes nodrošināšanas aģentūrām nosūtītājās valstīs un saņēmējās valstīs vai ļaujot *EQAR* reģistrētām aģentūrām novērtēt iestādes, kas sniedz pārrobežu vai franšīzē nodotu nodrošinājumu, lai kliedētu ar kvalitāti saistītas bažas un mudinātu veikt pārrobežu sadarbību un savstarpēju mācīšanos.

[1] Eiropas kvalitātes nodrošināšanas pamatprincipu ietvarstruktūra profesionālajai izglītībai un apmācībai (PIA).

9. Turpinātu īstenot *EQAVET* sistēmu, lai izveidotu kvalitātes nodrošināšanas kultūru dalībvalstīs un to starpā, tostarp PIA sniedzēju līmenī, jo īpaši – līdz 2015. gada beigām valsts līmenī saskaņā ar Briges paziņojumu tiecoties izveidot kopēju kvalitātes nodrošināšanas sistēmu PIA sniedzējiem, kas attiektos uz PIA mācīšanos skolā un mācīšanos darbavietā, atbilstoši apstākļiem valstī.

10. Nodrošinātu, ka kvalitātes nodrošināšanas sistēmas, pasākumi un instrumenti tiek regulāri novērtēti, lai uzlabotu to pastāvīgu attīstību un efektivitāti.

AICINA DALĪBVALSTIS UN KOMISIJU, IEVĒROJOT DAŽĀDO NOZARU ĪPAŠĀS IEZĪMES UN VAJADZĪBAS UN VALSTU APSTĀKĻUS:

1. Turpināt veicināt pārredzamību un papildināmību starp sektoru kvalitātes nodrošināšanas pieejām, pamatojoties uz Eiropas kvalitātes nodrošināšanas principiem mūžizglītības izpratnē un ar mērķi nodrošināt kvalitatīvus rezultātus audzēkņiem un uzlabot iespējas pāriet no vienas izglītības un apmācības nozares citā. Turpmāka attīstība varētu iekļaut:

   a) uz mācību rezultātiem balstītas pieejas plašāku izmantošanu zināšanu, prasmju, kompetenču un kvalifikāciju definēšanā, sniegšanā un izvērtēšanā, balstoties uz Eiropas kvalifikāciju sistēmu mūžizglītībai un uz kredītpunktiem balstītiem Eiropas instrumentiem, piemēram, *ECTS* ([1]) un *ECVET* ([2]);

   b) tādu pašreizējām kvalitātes nodrošināšanas sistēmām atbilstošu pārredzamu kvalitātes nodrošināšanas mehānismu veicināšanu, ar kuriem atbalsta drošas, aktuālas un ticamas izvērtēšanas metodes un instrumentus neformālas un ikdienējas mācīšanās validēšanai;

   c) izglītības un apmācības vidē un darba vidē iesaistīto personu saiknes un sadarbības nostiprināšanu, lai tostarp veidotu piemērotu prasmju uzraudzības un prognozēšanas sistēmas;

   d) atbilstošos gadījumos attiecīgo ieinteresēto personu, tostarp darbinieku, audzēkņu un darba devēju iesaistīšanu – ar kvalitātes nodrošināšanas palīdzību – stratēģisku lēmumu pieņemšanā, kvalifikācijas izstrādē un programmu sagatavošanā, īstenošanā un uzraudzībā, lai izglītības un apmācības iestādēs nodrošinātu nepārtrauktu kvalitātes pieaugumu.

2. Izmantot kvalitātes nodrošināšanas potenciālu, lai stiprinātu tādu valsts kvalifikāciju sistēmu īstenošanu, kas ir saistītas ar *EQF*.

3. Izmantot notiekošo darbu saistībā ar Boloņas procesu augstākajā izglītībā ar mērķi izmantot kvalitātes nodrošināšanas potenciālu savstarpējas uzticēšanās un pārredzamības stiprināšanai kā pamatu virzībai uz to, lai visas attiecīgās kvalifikācijas tiktu vieglāk atzītas.

4. Ņemot vērā augstākās izglītības jomā gūto pieredzi, censties palielināt kvalitātes nodrošināšanas mehānismu pārrobežu pārredzamību citās nozarēs un citos izglītības un apmācības līmeņos.

5. Izpētīt kvalitātes nodrošināšanas mehānismus, lai varētu labāk risināt jautājumus, kas saistīti ar neformālo mācīšanos un mācīšanos darbavietā atbilstoši apstākļiem valstī, vajadzības gadījumā citu starpā izmantojot *EQAVET* sistēmu.

6. Turpināt pētīt attiecīgus kvalitātes nodrošināšanas jautājumus, kas saistīti ar visiem tiešsaistes mācību veidiem, piemēram, jaunu mācību formu izvērtēšanu un sertifikāciju.

7. Jo īpaši ņemot vērā Komisijas neseno vērtējuma ziņojumu par *EQF* un tās progresa ziņojumus par kvalitātes nodrošināšanu PIA un augstākajā izglītībā ([3]), censties uzlabot *EQAVET* un Eiropas instrumentus kvalitātes nodrošināšanai augstākajā izglītībā, un panākt to ciešāku koordinēšanu, jo īpaši ar apmācību rezultātos balstītas pieejas iestrādāšanu un izmantojot tādus pārredzamības instrumentus kā *EQF*, *Europass* un Eiropas kredītpunktu sistēma.

([1]) Eiropas kredītpunktu pārneses un uzkrāšanas sistēma augstākajā izglītībā.
([2]) Eiropas kredītpunktu sistēma PIA jomā.
([3]) Skatīt pielikumu.

8. Saistībā ar atvērto koordinācijas metodi izmantot dalībvalstu iespēju stiprināt valstu kvalitātes nodrošināšanas noteikumus un iniciatīvas pirmskolas, skolas un pieaugušo izglītībā, ņemot vērā citos sektoros gūto pieredzi.

9. Turpināt veicināt starptautiska līmeņa sadarbību kvalitātes nodrošināšanas jomā visās nozarēs, sadarbojoties ar starptautiskām organizācijām, piedaloties politiskā dialogā ar svarīgākajiem starptautiskajiem partneriem un izmantojot partnerības ar iestādēm visā pasaulē.

AICINA KOMISIJU:

1. Turpināt uzlabot tādu ES pārredzamības instrumentu savstarpējo sasaisti un sinerģijas, kuri sekmē kvalitātes nodrošināšanu, atzīšanu un mobilitāti, cenšoties turpināt palielināt šādu instrumentu papildināmību un tuvināšanu, tostarp izvērtējot apspriedēs par Eiropas prasmju un kvalifikāciju telpas izveidi pausto.

2. Turpināt stiprināt pieredzes apmaiņu, izmantojot Eiropas sadarbību kvalitātes nodrošināšanai visos sektoros, tostarp ar atbalstu, ko sniedz *Erasmus+* programmas finansējums.

3. Pētīt veidus, kā atbalstīt dalībvalstis, lai tās ieviestu tādus savus kvalitātes nodrošināšanas mehānismus, kas veicina dažādas mācīšanas un mācīšanās formas, vai kurus var piemērot dažādām izglītības un apmācības nozarēm un līmeņiem.

PIELIKUMS

Politiskais konteksts

1. Eiropas Parlamenta un Padomes Ieteikums (2001. gada 12. februāris) par Eiropas sadarbību kvalitātes novērtēšanā skolu izglītībā ([1]).

2. Standarti un pamatnostādnes kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā, ko pieņēma 2005. gadā, un apņemšanās tās pārskatīt, ko pauda ministri, kuri apmeklēja Boloņas ministru konferenci 2012. gada 26. un 27. aprīlī Bukarestē.

3. Eiropas Parlamenta un Padomes Ieteikums (2006. gada 15. februāris) par Eiropas sadarbību augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanā ([2]).

4. Eiropas Parlamenta un Padomes Ieteikums (2008. gada 23. aprīlis) par Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras izveidošanu mūžizglītībai, jo īpaši tā III pielikumā ietvertie kopējie kvalitātes nodrošināšanas principi augstākajā izglītībā un profesionālajā izglītībā un apmācībā ([3]).

5. Padomes 2009. gada 12. maija secinājumi par stratēģisku sistēmu Eiropas sadarbībai izglītības un apmācības jomā laikposmam līdz 2020. gadam (“*ET 2020*”) ([4]).

6. Eiropas Parlamenta un Padomes Ieteikums (2009. gada 18. jūnijs) par Eiropas kvalitātes nodrošināšanas pamatprincipu ietvarstruktūras izveidošanu profesionālajai izglītībai un apmācībām ([5]).

7. Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju 2010. gada 19. novembra secinājumi par prioritātēm ciešākai Eiropas sadarbībai profesionālās izglītības un apmācības jomā laikposmam no 2011. gada līdz 2020. gadam ([6]).

8. Padomes 2011. gada 28. novembra secinājumi par augstākās izglītības modernizēšanu ([7]).

9. Padomes 2011. gada 28. novembra Rezolūcija par atjaunotu Eiropas izglītības programmu pieaugušajiem ([8]).

10. Padomes Ieteikums (2012. gada 20. decembris) par neformālās un ikdienējās mācīšanās validēšanu ([9]).

11. Padomes 2013. gada 15. februāra secinājumi par ieguldījumiem izglītībā un apmācībā – atbilde uz paziņojumu *“Izglītības pārvērtēšana – ieguldījums prasmēs labāku sociālekonomisko rezultātu sasniegšanai” un 2013. gada izaugsmes pētījumu* ([10]).

12. Padomes 2013. gada 25. novembra secinājumi par Eiropas augstākās izglītības globālajiem aspektiem ([11]).

13. Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1288/2013 (2013. gada 11. decembris), ar ko izveido Savienības programmu izglītības, apmācības, jaunatnes un sporta jomā “*Erasmus +*” ([12]).

14. Padomes 2014. gada 24. februāra secinājumi: efektīva un inovatīva izglītība un apmācība, lai veiktu ieguldījumus prasmēs – atbalsts 2014. gada Eiropas pusgadam ([13]).

([1]) OV L 60, 1.3.2001., 51. lpp.
([2]) OV L 64, 4.3.2006., 60. lpp.
([3]) OV C 111, 6.5.2008., 7. lpp.
([4]) OV C 119, 28.5.2009., 2. lpp.
([5]) OV C 155, 8.7.2009., 1. lpp.
([6]) OV C 324, 1.12.2010., 5. lpp.
([7]) OV C 372, 20.12.2011., 36. lpp.
([8]) OV C 372, 20.12.2011., 1. lpp.
([9]) OV C 398, 22.12.2012., 1. lpp.
([10]) OV C 64, 5.3.2013., 5. lpp.
([11]) OV C 28, 31.1.2014., 2. lpp.
([12]) OV L 347, 20.12.2013., 50. lpp.
([13]) OV C 62, 4.3.2014., 4. lpp.

Citi informatīvi dokumenti

1. Eiropas 2000. gada maija ziņojums par skolu izglītības kvalitāti – sešpadsmit kvalitātes rādītāji.
2. *Eurydice* pētījums – novērtējums par skolām, kas nodrošina obligāto izglītību Eiropā, 2004. gads.
3. Augstākās izglītības modernizācijas augsta līmeņa darba grupas 2013. gada jūnija ziņojums par mācīšanas un mācīšanās kvalitātes uzlabošanu Eiropas augstākās izglītības iestādēs.
4. 2013. gada pētījums par kvalitātes nodrošināšanu pieaugušo izglītībā un Tematiskās darba grupas 2013. gada 24. oktobra ziņojums par pieaugušo izglītības kvalitāti.
5. Eiropas Parlamentam un Padomei adresētais Komisijas 2013. gada 19. decembra ziņojums par Eiropas Kvalifikāciju sistēmas (*EQF*) novērtējumu attiecībā uz to, kā tiek īstenots Eiropas Parlamenta un Padomes ieteikums par Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras izveidošanu mūžizglītībai.
6. Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai adresētais Komisijas 2014. gada 28. janvāra ziņojums par kvalitātes nodrošināšanas sekmēm augstākās izglītības jomā.
7. Eiropas Parlamentam un Padomei adresētais Komisijas 2014. gada 28. janvāra ziņojums par to, kā tiek īstenots Eiropas Parlamenta un Padomes Ieteikums (2009. gada 18. jūnijs) par Eiropas kvalitātes nodrošināšanas pamatprincipu ietvarstruktūras izveidošanu profesionālajai izglītībai un apmācībām.